

СТАНОВИЩЕ

от полковник доцент, д.н. Нено Христов Христов

Адрес: гр. София 1517, ж.к. „Младост-4“, бл. 491, вх. 12ап. 15

на дисертационния труд на

НАДЕЖДА МИНКОВА ПЕНЧЕВА

на тема:

ФУНКЦИИ НА РАЗУЗНАВАНЕТО НА СЪВРЕМЕННАТА ДЪРЖАВА
представен за придобиване на образователната и научна степен

„ДОКТОР”

по докторска програма

Организация и управление извън сферата на материалното производство

от професионално направление 9.1. Национална сигурност

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Със края на Студената война се размиха и станаха неактуални много от предишните разбирания свързани с рисковете заплахите и предизвикателствата пред международната и националната сигурност. В новото време тези предизвикателствата и заплахите стават характеристики на средата (регионална, глобална, локална, собствена, чужда, лична, обществена, държавна, религиозна, национална, ценностна, и пр.); характеристики на събития, на контекст, на действителност. Това ги прави неструктурирани, пръснати, повсеместни и освободени от предишните разбирания. Затова и дистанцирането от тях, издигането на граници и тяхната защита, отлагането или избягването на стълкновенията са напълно невъзможни и неотговарящи на новото време. В подобна действителност е абсолютно нецелесъобразно държавите да се разглеждат по друг начин, освен като реално живеещи и действащи, и то не само от изследователска гледна точка. Съответствието между нормативните представи и конкретното състояние на съвременната държава неизбежно се проблематизира в науката и се тълкува в теорията.

Всичко казано до тук прави разработения от докторанта дисертационен труд актуален от теоретическа и от практическа гледна точка. Наличието на много литературни източници дава възможност на докторанта да приложи познанията си за изследване на проблемите на командването и управлението в съвместни операции. Изложената фактология, примерите, направеният анализ и произтичащите от това изводи и препоръки са представени по достъпен начин, даващ възможността за обсъждане и дискусия, в резултат на което да се стигне до премислянето на предназначението на разузнаването за сигурността на държавата, привеждането на неговата функционална „дефиниция“ в съответствие с новото време, определянето на подходящото му място в настъпилото подсистемно преподреждане на ангажираните със сигурността на държавата нейни елементи, анализирането на възможностите

и вариантите за по-нататъшното развитие на разузнаването като държавна дейност.

2. Оценка на научните резултати и приноси в дисертационния труд.

В дисертационния труд са постигнати следните научни и научно-приложни резултати.

Научни резултати:

1. Обогатена и доразвита е теорията и е направен анализ на разузнаването в институционално и функционално отношение на държави с различна политическа система от Европа, Америка, Азия и Африка. Натрупаната по този начин солидна теоретична база може да послужи като предпоставка и информационен ресурс за разширяване на анализа към по-далечни в бъдещето тенденции за общото развитие на изследваните функционални единици.

2. Използван е иновативен подход при анализа на жизнената за държавите среда. Глобалната система е представена чрез ново разбиране за нейното съвременно състояние, а именно като същност с три измерения: общностно, функционално и ресурсно.

Научно-приложни резултати:

1. Направено е обобщение на промените във функциите на разузнаването като компонент от системата за сигурност на съвременната държава, което към момента не е правено в такъв мащаб и чрез подобен многопластов подход.

2. Направена е нова класификация на съществуващите в общностното измерение субекти – държавни и недържавни, като за първи път те се сравняват и се посочват разликите в статусното им положение, във възможностите, поведението и взаимодействията им чрез въвеждането на понятията „глобализиращи“ и „локализиращи“ – понятия, имащи допълнителен принос към анализа чрез нарочно търсеното и придадено им граматическо значение.

3. Направен е анализ на възможностите да се определят, опишат и обобщят промените във функциите на разузнаването като компонент от системата за сигурност на съвременната държава, което към момента не е правено в такъв мащаб и чрез подобен многопластов подход.

Постигнатите от докторанта научни резултати и приноси обогатяват съществуващите знания чрез натрупване на нови факти, свързани с предназначението на разузнаването за сигурността на държавата, привеждането на неговата функционална „дефиниция“ в съответствие с новото време, определянето на подходящото му място в настъпилото подсистемно преподреждане на ангажираните със сигурността на държавата нейни елементи, анализирането на възможностите и вариантите за по-нататъшното развитие на разузнаването като държавна дейност.

Литературната осведоменост на докторанта му е позволила творчески и критично да използва 225 литературатурни източника.

С дисертацията има свързани три публикации, публикувани в материали от научни конференции, които представляват част от изследването.

1. „Значение на разузнаването и функциите му за формиране и осъществяване на държавната политика“, В: Психологически изследвания, кн. 2/2008, Акад. изд. „Проф. М. Дринов“, БАН, София, стр. 99-104

2. „Разузнаването при вземане на външнополитическите решения на съвременната държава“, В: Международна политика, Год. XI, Брой 1, издание на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Правно-исторически факултет, 2015, Благоевград, ISSN 2367-5373, стр. 182-205

Авторефератът отговаря на изискванията.

Дисертационният труд може да се използва от:

- Обучаемите в научната област „Национална сигурност“;

- учебния процес във Военна академия „Г. С. Раковски” и Академия на министерството на вътрешните работи;
- научноизследователските институти в областта на сигурността и отбраната.

От изложеното може да се направи извода, че приносите са лично дело на докторанта.

3. Критични бележки

В дисертацията съществуват множество текстове, които се нуждаят от прецизиране и редакторска намеса, с цел по-убедително звучене на твърденията.

Тази слабост не намалява стойността на дисертационния труд.

4. Заключение

Разработеният от НАДЕЖДА МИНКОВА ПЕНЧЕВА дисертационен труд по съдържание, обем и структура напълно отговаря на изискванията за придобиване на образователната и научна степен „Доктор”, регламентирани в Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане.

5. Оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд представлява цялостна научна разработка целяща да попълни празнотите и слабостите на предназначението на разузнаването за сигурността на държавата, привеждането на неговата функционална „дефиниция“ в съответствие с новото време, определянето на подходящото му място в настъпилото подсистемно преподреждане на ангажираните със сигурността на държавата нейни елементи, анализирането на възможностите и вариантите за по-нататъшното развитие на разузнаването като държавна дейност.

Оценката ми за дисертационния труд е положителна.

Като имам предвид изложеното становище, предлагам на журито да даде на НАДЕЖДА МИНКОВА ПЕНЧЕВА образователната и научна степен „Доктор”.

13.04.2017 г.

ЧЛЕН НА НАУЧНОТО ЖУРИ

гр. София

полковник доцент д.н.

Нено Христов